

Chambre des Représentants

SESSION 1959-1960.

5 FÉVRIER 1960.

PROJET DE LOI

autorisant le Ministre des Finances à attacher la garantie de l'Etat à un emprunt à émettre par la Fondation Nationale pour le Financement de la Recherche scientifique.

EXPOSE DES MOTIFS

MESDAMES, MESSIEURS,

I.

Conscient de l'importance de l'effort financier à entreprendre pour assurer le développement de la recherche scientifique, le Gouvernement a cherché à associer activement l'économie du pays à cette œuvre nationale dont l'urgence est reconnue par tous.

Les milieux économiques ont répondu avec générosité à l'appel du Gouvernement.

Lors de la séance académique tenue au Palais des Académies le 5 mai 1959, en présence de S. M. le Roi, M. Ansiaux, Gouverneur de la Banque Nationale, put annoncer que le secteur privé et les institutions financières du secteur public avaient bien voulu donner leur accord de principe pour souscrire un emprunt de trois milliards de francs garanti par l'Etat, à 2 % d'intérêt et à 30 ans d'échéance, libérable en dix ans par tranches annuelles de trois cents millions dont la première sera acquittée en 1960.

M. Ansiaux précisa que ces trois milliards seraient souscrits pour moitié par les institutions financières du secteur public et pour l'autre moitié par le secteur privé, comprenant les banques, les assurances, les caisses d'épargne privées, les sociétés hypothécaires, l'industrie, le commerce, l'agriculture et les sociétés financières. Il adressa en même temps un appel pressant à tous les secteurs qui n'avaient pas encore été directement touchés : aux classes moyennes, aux travailleurs indépendants, aux petits commerçants, aux organisations ouvrières, en exprimant l'espoir qu'ils ne manqueraient pas de vouloir aussi apporter leur contribution à une œuvre qui, comme il le disait, ne peut laisser personne

Kamer der Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1959-1960.

5 FEBRUARI 1960.

WETSONTWERP

waarbij de Minister van Financiën wordt gemachtigd de waarborg van de Staat te verlenen voor een lening uit te schrijven door de Nationale Stichting voor de financiering van het Wetenschappelijk Onderzoek.

MEMORIE VAN TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

I.

Overtuigd van de noodzakelijkheid van de belangrijke financiële inspanning met het oog op de ontwikkeling van het wetenschappelijk onderzoek, heeft de Regering er naar gestreefd de Belgische economie op actieve wijze te betrekken bij deze nationale taak waarvan de hoogdringendheid door iedereen wordt erkend.

De economische kringen hebben de oproep van de Regering met geestdrift beantwoord.

Tijdens de academische zitting gehouden in het Paleis der Academiën op 5 mei 1959, in aanwezigheid van Zijne Majesteit de Koning, kon de heer Hubert Ansiaux, Gouverneur van de Nationale Bank, bekend maken dat de particuliere sector en de financiële instellingen van de overheidseconomie welwillend hun beginselakkoord hadden verleend voor de inschrijving op een door de Staat gewaarborgde 2 % lening van drie miljard frank met 30 jaar looptijd, die gedurende tien jaar in tranches van driehonderd miljoen per jaar zal worden gestort en wel voor het eerst in 1960.

De heer Ansiaux verklaarde verder dat op die drie miljard voor de helft zou worden ingeschreven door de financiële instellingen van de overheidssector en voor de andere helft door de particuliere sector waartoe de banken, de verzekeringen, de private spaarkassen, de hypotheekmaatschappijen, de nijverheid, de handel, de landbouw en de financiële maatschappijen behoren. Hij richtte tevens nog een dringende oproep tot al de sectoren die niet rechtstreeks werden aangesproken : tot de middenstand, de zelfstandige arbeiders, de kleinhandelaars, de arbeidersorganisaties, en drukte de hoop uit dat zij niet zouden nalaten het hunne bij te dragen tot een werk dat niemand onverschillig kan

indifférent car elle concourt directement au bien-être général et commande l'avenir de la nation.

II.

Les membres et le secrétaire général du Conseil national de la Politique scientifique ont créé par acte notarié du 3 décembre 1959, une fondation pour le financement de la recherche scientifique. Cet établissement d'intérêt public a pour objet de favoriser le financement de la recherche scientifique. Cet établissement d'intérêt public a pour objet de favoriser le financement de la recherche scientifique en Belgique au moyen de fonds publics ou privés qu'il pourra recueillir sous toute forme généralement quelconque et qu'il devra mettre à la disposition du Gouvernement.

L'emprunt dont les modalités ont été définies ci-dessus sera émis et recueilli par la fondation ainsi créée. Son produit sera mis à la disposition du Gouvernement.

III.

Le projet qui est soumis à vos délibérations tend à accorder la garantie de l'Etat à cet emprunt et à autoriser le Ministre des Finances à exempter les intérêts de cet emprunt de tous impôts, et taxes réels généralement quelconques, présents et futurs, au profit de l'Etat, des provinces et des communes.

Le Conseil d'Etat a proposé un texte aux termes duquel l'Etat supporterait directement la charge des intérêts et de l'amortissement de l'emprunt. En sollicitant simplement la garantie de l'Etat pour ces opérations, le Gouvernement envisage une intervention éventuelle de la fondation dans ces charges, au moyen de ressources propres.

Il tend également à exempter du droit de timbre et de la taxe sur les opérations de bourse les bulletins de souscription, les reçus et généralement tous les actes ou écrits faits ou dressés à l'occasion de l'émission ou de la délivrance des obligations.

Le produit de l'emprunt sera remis à l'Etat pour financer le développement de la recherche scientifique, dès que l'affectation des fonds empruntés aura été décidée.

Cette affectation et ses modalités seront déterminées par arrêté royal délibéré en Conseil des Ministres.

Le Ministre des Finances,

J. VAN HOUTTE.

Le Ministre des Affaires Culturelles,

P. HARMEL.

AVIS DU CONSEIL D'ETAT.

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, deuxième chambre, saisi par le Ministre des Affaires culturelles, le 28 octobre 1959, d'une demande d'avis sur un projet de loi « autorisant le Ministre des Finances à attacher la garantie de l'Etat à un emprunt à émettre par la Fondation nationale pour le financement de la recherche scientifique », et, le 3 décembre 1959, sur un nouveau texte, a donné le 4 décembre 1959 l'avis suivant :

laten vermits het rechtstreeks het algemeen welzijn bevordert en de toekomst van het land bepaalt.

II.

De leden en de secretaris-generaal van de Nationale Raad voor Wetenschapsbeleid hebben bij een notariële akte van 3 december 1959, een stichting opgericht voor de financiering van het wetenschappelijk onderzoek. Deze inrichting van openbaar nut heeft tot doel het vergemakkelijken van de financiering van het wetenschappelijk onderzoek in België bij middel van openbare of private gelden die zij onder welke vorm ook zou kunnen verkrijgen en die zij zal moeten ter beschikking stellen van de Regering.

De lening waarvan de modaliteiten hierboven werden bepaald zal door de aldus opgerichte stichting worden uitgeschreven.

III.

Het ontwerp van wet dat U hierbij wordt voorgelegd strekt er toe de waarborg van de Staat te verlenen aan de bedoelde lening en de Minister van Financiën er toe te machtigen de renten van die lening vrij te stellen van alle om het even welke huidige en toekomstige zakelijke belastingen en taksen ten bate van de Staat, de provincies en de gemeenten.

De Raad van State heeft een tekst voorgesteld luidens dewelke de Staat rechtstreeks de last zou dragen van de rente en van de aflossing van de geldleningen. Door slechts de garantie van de Staat voor deze bewerkingen te vragen beoogt de Regering vanwege de stichting een eventuele tussenkomst uit-eigen middelen in deze lasten.

Eveneens strekt het ontwerp er toe van het zegelrecht en van de taks op de beursverrichtingen vrij te stellen de inschrijvingsbiljetten, ontvangstbewijzen en alle akten en geschriften, van welke aard ook, gemaakt of opgesteld naar aanleiding van de uitgifte of aflevering van de obligaties.

De opbrengst van de lening zal aan de Staat overhandigd worden met het oog op de uitbreiding van het wetenschappelijk onderzoek, en zulks zodra de beslissingen in zake van bestemming van de fondsen zullen genomen zijn.

Deze bestemming en de nadere regelen daarvoor zullen bij een in Ministerraad overgelegd koninklijk besluit worden bepaald.

De Minister van Financiën,

De Minister van Culturele Zaken,

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, tweede kamer, de 28^e oktober 1959 door de Minister van Culturele Zaken verzocht hem van advies te dienen over een ontwerp van wet « waarbij de Minister van Financiën wordt gemachtigd de waarborg van de Staat te verlenen voor een lening uit te schrijven door de Nationale Stichting voor de financiering van het Wetenschappelijk Onderzoek », en, op 3 december 1959, over een nieuwe tekst, heeft de 4e december 1959 het volgend advies gegeven :

Selon l'exposé des motifs du projet, les membres et le secrétaire général du Conseil national de la politique scientifique ont créé une fondation qui a pour objet de favoriser le financement de la recherche scientifique en Belgique. Un actif de cent mille francs a été affecté à cette fondation.

Le premier acte que doit poser la fondation sera d'emprunter, en dix tranches annuelles, une somme de trois milliards de francs qui sera mise à la disposition du Gouvernement pour financer le développement de la recherche scientifique. Les affectations de cette somme seront déterminées par arrêté royal délibéré en Conseil des ministres.

La loi en projet doit avoir pour effet de donner la garantie de l'Etat au remboursement du principal et au paiement des intérêts de l'emprunt contracté par la fondation.

Il apparaît de ces éléments que l'Etat n'est pas appelé à intervenir comme caution pour le cas où la fondation ne pourrait faire honneur à ses engagements, mais qu'en réalité l'Etat bénéficiera des fonds empruntés et devra, en toute hypothèse, assurer le service de l'emprunt dont il est le véritable débiteur.

Il serait, dès lors, plus conforme aux faits de prévoir que l'Etat prend à sa charge le remboursement du principal et le paiement des intérêts de l'emprunt, plutôt que de parler de garantie.

Le Ministre des Finances serait alors habilité à autoriser l'émission des diverses tranches de l'emprunt et leurs conditions, telles que les dates des remboursements, la forme des titres, la périodicité du paiement des intérêts, etc.

La fin de l'article 1er du projet exempte du droit de timbre les bulletins de souscription, les reçus et généralement tous les actes ou écrits faits ou dressés à l'occasion de l'émission ou de la délivrance des obligations.

L'exemption de la taxe sur les opérations de bourse est également prévue en ce qui concerne la délivrance au souscripteur des obligations.

Quant aux intérêts de l'emprunt, ils ne sont pas exemptés d'office de tous impôts et taxes réels, mais l'éventualité de cette exemption est prévue si le Ministre des Finances consent à l'accorder.

Sans examiner s'il convient d'attribuer directement au Ministre et non au Roi, un pouvoir que l'article 112 de la Constitution réserve à la loi, on observera que le recours à une délégation de pouvoir ne semble pas se justifier dans le cas présent. L'octroi d'un prêt à long terme portant intérêt au taux de deux pour cent ne relève pas de la poursuite d'un but lucratif. Aussi, s'il entre dans les intentions du Gouvernement d'accorder l'exemption fiscale annoncée, il serait indiqué d'éviter le recours à une délégation de pouvoir.

Si les observations qui précèdent sont admises, les trois premiers alinéas de l'article 1er devraient être rédigés comme suit :

« Article 1er »

L'Etat prend en charge le remboursement en principal et le paiement des intérêts d'un emprunt au montant nominal de trois milliard de francs, portant intérêt au taux de deux pour cent l'an et remboursable après trente ans, à émettre à partir du 1er janvier 1960, en dix tranches annuelles, par la Fondation nationale pour le financement de la recherche scientifique.

Les tranches de l'emprunt ne seront émises qu'après autorisation du Ministre des Finances et aux conditions qu'il détermine.

Les intérêts de l'emprunt sont exempts de tous impôts et taxes réels quelconques, présents et futurs, au profit de l'Etat, des provinces et des communes.

Les bulletins de souscription... (la suite comme au projet du Gouvernement)... ».

L'article 2 prévoit que les fonds sont mis à la disposition du Gouvernement. Celui-ci ne constitue pas une personne juridique distincte; il est l'organe d'exécution de l'Etat. Aussi serait-il plus exact de dire que les fonds sont mis à la disposition de l'Etat.

Le premier alinéa de l'article 2 entend que le produit de l'emprunt reste en possession de la fondation jusqu'au moment où l'affectation sera décidée par arrêté royal. Cet alinéa serait mieux rédigé comme suit :

« La Fondation nationale mettra le produit de l'emprunt à la disposition de l'Etat pour financer le développement de la recherche scientifique, au fur et à mesure que les décisions d'affectation des fonds empruntés seront prises ».

Volgens de memorie van toelichting bij het ontwerp hebben de leden en de secretaris-generaal van de Nationale Raad voor wetenschapsbeleid een stichting opgericht, die tot doel heeft de financiering van het wetenschappelijk onderzoek in België te vergemakkelijken. Aan die stichting is een actief van honderdduizend frank besteed.

Het eerste wat de stichting zal moeten doen, is een lening van drie milliard frank in tien jaarlijkse tranches aangaan; over dit bedrag zal de Regering de beschikking hebben om de ontwikkeling van het wetenschappelijk onderzoek te financieren. Een in Ministerraad overlegd koninklijk besluit zal de bestemming van het bedrag bepalen.

De ontwerp-wet moet tot gevolg hebben, dat Staatswaarborg wordt verleend voor de terugbetaling van de hoofdsom en voor de betaling van de rente van de door de stichting aangegane lening.

Volgens dit alles blijkt het dus niet zo te zijn, dat de Staat zich borg stelt voor het geval dat de stichting haar verbintenissen niet mocht kunnen nakomen, maar dat hij in feite het voordeel van de geleende fondsen zal hebben, en in elk geval zal moeten instaan voor de dienst van de lening waarvan hij de ware schuldenaar is.

Liever dan van waarborg te spreken, zegge men dus, meer in overeenstemming met de feiten, dat de Staat de terugbetaling van de hoofdsom en de bepaling van de rente van de lening op zich neemt.

De Minister van Financiën zou dan bevoegd worden gemaakt om machtiging te verlenen tot het uitgeven van de onderscheiden tranches van de lening en tot het vaststellen van de daaraan verbonden voorwaarden, zoals de data van de terugbetalingen, de vorm van de effecten, de periodiciteit van de rentebetalingen, enz...

Het slot van artikel 1 van het ontwerp verleent vrijstelling van het zegelrecht voor inschrijvingsbiljetten, ontvangstbewijzen en alle akten en geschriften, gemaakt of opgesteld naar aanleiding van de uitgifte of afgifte van de obligaties.

Ook wordt vrijstelling van de taks op de beursverrichtingen verleend voor de afgifte van de obligaties aan de inschrijver.

De renten van de lening worden niet van ambtswege vrijgesteld van alle zakelijke belastingen en taxes, maar kunnen dit worden als de Minister van Financiën daarin toestemt.

Daargelaten of een bevoegdheid die krachtens artikel 112 van de Grondwet zaak van de wet is, rechtstreeks aan de Minister en niet aan de Koning dient te worden toegekend, moge worden opgemerkt dat overdracht van bevoegdheid juist in dit geval niet te verantwoorden lijkt. Het toestaan van een lening op lange termijn tegen twee ten honderd 's jaars is geen verrichting met winst oogmerk. Ligt het dan ook in de bedoeling van de Regering de aangekondigde vrijstelling van belastingen te verlenen, dan is het niet geraden met overdracht van bevoegdheid te werk te gaan.

Wordt met het hiervoren opgemerkte rekening gehouden, dan behoren de eerste drie leden van artikel 1 als volgt te worden gelezen :

« Artikel 1 »

De Staat neemt op zich de terugbetaling van de hoofdsom en de bepaling van de rente van een lening nominaal groot drie milliard frank, rentende twee ten honderd 's jaars en terugbetaalbaar na dertig jaar, met ingang van 1 januari 1960, in tien jaarlijkse tranches uit te geven door de Nationale Stichting voor de financiering van het wetenschappelijk onderzoek.

De tranches van de lening zullen eerst na machtiging van de Minister van Financiën en onder de door hem bepaalde voorwaarden worden uitgegeven.

De rente van de lening is vrijgesteld van alle huidige en toekomstige zakelijke belastingen en taxes, ten bate van de Staat, provincies en gemeenten.

De inschrijvingsbiljetten... (voorts zoals in het Regeringsontwerp)... ».

Artikel 2 bepaalt, dat de fondsen ter beschikking van de Regering worden gesteld. De Regering is geen onderscheiden rechtspersoon; zij is het uitvoeringsorgaan van de Staat. Het ware dan ook juister te zeggen, dat de fondsen ter beschikking van de Staat worden gesteld.

Het eerste lid van artikel 2 bedoelt, dat de opbrengst van de lening het bezit van de stichting blijft totdat een koninklijk besluit over de bestemming beslist. Dit lid kan beter als volgt worden gelezen :

« Naarmate de beslissingen inzake de bestemming van de geleende fondsen worden genomen, stelt de Nationale Stichting de opbrengst van de lening ter beschikking van de Staat om de ontwikkeling van het wetenschappelijk onderzoek te financieren ».

Le texte néerlandais de l'article 2, alinéa 2, gagnerait à être rédigé ainsi qu'il suit :

« Deze bestemming en de nadere regelen daarvoor zullen bij een in Ministerraad overlegd koninklijk besluit worden bepaald ».

La chambre était composée de :

Messieurs : A. Vranckx, conseiller d'Etat, président,
G. Van Bunnan et K. Mees, conseillers d'Etat,
F. Van Goethem et G. Van Hecke, assesseurs de la
section de législation,

Madame : J. De Koster, greffier adjoint, greffier.

La concordance entre la version néerlandaise et la version française a été vérifiée sous le contrôle de M. K. Mees.

Le rapport a été présenté par M. G. Piquet, substitut.

Le Greffier. *Le Président.*
(s.) J. DE KOSTER. (s.) A. VRANCKX.

Pour expédition délivrée au Ministre des Affaires culturelles.

Le 10 décembre 1959.

Le Greffier du Conseil d'Etat.
R. DECKMYN.

PROJET DE LOI

BAUDOUIN,

Roi des Belges,

A tous, présents et à venir, SALUT.

Sur la proposition de Notre Ministre des Finances et de notre Ministre des Affaires Culturelles.

NOUS AVONS ARRÊTÉ ET ARRÊTONS :

Notre Ministre des Finances et Notre Ministre des Affaires Culturelles sont chargés de présenter en Notre Nom aux Chambres législatives le projet de loi dont la teneur suit :

Article premier.

Le Ministre des Finances est autorisé à attacher la garantie de l'Etat au remboursement en principal et au paiement des intérêts d'un emprunt au montant nominal maximum de trois milliards de francs, portant intérêt au taux de deux pour cent (2 %) l'an et remboursable après trente ans, à émettre à partir du 1er janvier 1960, en dix tranches annuelles, par la Fondation nationale pour le financement de la recherche scientifique, en vue de l'accomplissement de sa mission statutaire.

Les tranches de l'emprunt ne seront émises qu'après autorisation du Ministre des Finances et aux conditions qu'il détermine.

Les intérêts de l'emprunt sont exempts de tous impôts et taxes réels quelconques, présents et futurs, au profit de l'Etat, des provinces et des communes.

Les bulletins de souscription, les reçus et généralement tous les actes ou écrits faits ou dressés à l'occasion de l'émission

Het tweede lid van artikel 2 kan beter als volgt worden gelezen :

« Deze bestemming en de nadere regelen daarvoor zullen bij een in Ministerraad overlegd koninklijk besluit worden bepaald ».

De kamer was samengesteld uit :

De Heren : A. Vranckx, raadsheer van State, voorzitter,
G. Van Bunnan en K. Mees, raadsheren van State,
F. Van Goethem en G. Van Hecke, bijzitters van de
afdeling wetgeving.

Mevrouw : J. De Koster, adjunct-griffier, griffier.

De overeenstemming tussen de Nederlandse en de Franse tekst werd nagezien onder toezicht van de H. K. Mees.

Het verslag werd uitgebracht door de H. G. Piquet, substituut.

De Griffier. *De Voorzitter.*
(get.) J. DE KOSTER. (get.) A. VRANCKX.

Voor uitgifte afgeleverd aan de Minister van Culturele Zaken.

De 10^e december 1959.

De Griffier van de Raad van State.
R. DECKMYN.

WETSONTWERP

BOUDEWIJN,

Koning der Belgen,

Aan allen, tegenwoordigen en toekomstenden, HEIL.

Op de voordracht van Onze Minister van Financiën en van Onze Minister van Culturele Zaken.

HEBBEN WIJ BESLOTEN EN BESLUITEN WIJ :

Onze Minister van Financiën en Onze Minister van Culturele Zaken worden ermede belast in Onze naam bij de Wetgevende Kamers het ontwerp van wet in te dienen waarvan de tekst volgt :

Eerste artikel.

De Minister van Financiën wordt ertoe gemachtigd de waarborg van de Staat te verlenen voor de terugbetaling van de hoofdsom en voor de betaling van de interesten van een lening ten belope van een nominaal bedrag van ten hoogste drie miljard frank, rente opbrengend tegen twee ten honderd (2 %) 's jaars en terugbetaalbaar na dertig jaar, uit te schrijven vanaf 1 januari 1960, in tien jaarlijkse tranches door de Nationale Stichting voor de Financiering van het Wetenschappelijk Onderzoek, met het oog op de verwezenlijking van haar statutaire taak.

De tranches van de lening zullen eerst na machtiging van de Minister van Financiën en onder de door hem bepaalde voorwaarden worden uitgegeven.

De rente van de lening is vrijgesteld van alle huidige en toekomstige zakelijke belastingen en taxes, ten bate van de Staat, provincies en gemeenten.

De inschrijvingsbiljetten en alle akten en geschriften, van welke aard ook, gemaakt of opgesteld naar aanleiding van

sion ou de la délivrance des obligations, sont exempts du droit de timbre.

La délivrance au souscripteur de ces obligations est exempte de la taxe sur les opérations de bourse.

Art. 2.

La Fondation nationale mettra le produit de l'emprunt à la disposition de l'Etat pour financer le développement de la recherche scientifique, au fur et à mesure que les décisions d'affectation des fonds empruntés seront prises.

Cette affectation et ses modalités seront déterminées par arrêté royal délibéré en Conseil des Ministres.

Donné à Elisabethville, le 24 décembre 1959.

de uitgifte of aflevering van de obligaties, zijn vrijgesteld van het zegelrecht.

De aflevering van deze obligaties aan de inschrijver is vrijgesteld van de taks op de beursverrichtingen.

Art. 2.

Naarmate de beslissingen inzake de bestemming van de geleende fondsen worden genomen, stelt de Nationale Stichting de opbrengst van de lening ter beschikking van de Staat om de ontwikkeling van het wetenschappelijk onderzoek te financieren.

Deze bestemming en de nadere regelen daarvoor zullen bij een in Ministerraad overlegd koninklijk besluit worden bepaald.

Gegeven te Elisabethstad, de 24te december 1959.

BAUDOUIN.

PAR LE ROI :

Le Ministre des Finances,

VAN KONINGSWEGE :

De Minister van Financiën,

J. VAN HOUTTE.

Le Ministre des Affaires Culturelles,

De Minister van Culturele Zaken,

P. HARMEL.